

MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

**IZVJEŠĆE O UČINCIMA PROVEDBE
ZAKONA O OTOCIMA
U 2008. GODINI**

Zagreb, svibanj 2009.

S A D R Ź A J

1. UVOD	3
2. ZAKONODAVNE AKTIVNOSTI U 2008.	9
3. PROVEDBA ZAKONA O OTOCIMA U 2008.	14
4. UKUPNA ULAGANJA DRŽAVE U RAZVOJ OTOKA U 2008. GODINI	20
4.1. Ulaganja u otoke kroz bespovratna sredstva.....	22
4.1.1. Državni sektor	22
4.1.2. Javni sektor.....	33
4.2. Ulaganja u otoke putem kreditiranja.....	34
5. UČINCI ULAGANJA DRŽAVE U RAZVOJ OTOKA KROZ PROVEDBU ZAKONA O OTOCIMA.....	36
6. ULAGANJA PO POJEDINIM USPOREDNIM RAZDOBLJIMA ZA KOJE JE PODNESENO IZVJEŠĆE O PROVEDBI ZAKONA O OTOCIMA.....	40
7. ZAKLJUČAK.....	41
8. POPIS PRILOGA.....	43

***Izvrješće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2008. godini
Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskom saboru temeljem
odredbe članka 38. Zakona o otocima („Narodne novine“ 34/99,
32/02, 33/06).***

1. U V O D

U ožujku ove godine otoci hrvatskog Jadrana, u jakoj konkurenciji između grčkih otoka, Korzike, Puerto Rica i Mauriciusa, prema mišljenju čitatelja španjolskog izdanja časopisa Condé Nast Traveler, koji pripada grupi prestižnih svjetskih časopisa, proglašeni su najljepšim otocima na svijetu !

Hrvatski otoci obuhvaćaju gotovo sve otoke istočne obale Jadrana i njegovog središnjeg dijela, čineći drugo po veličini otočje Sredozemlja. Ima ih 1.244 , a geografski se dijele na 79 otoka, 525 otočića 640 hridi (vrh iznad razine mora) i grebena (vrh ispod razine mora).

Otoci se dijele na istarsku, kvarnersku, sjevernodalmatinsku, srednodalmatinsku i južnodalmatinsku skupinu.

Otoci zauzimaju oko 3.300 km² tj. 5,8% površine hrvatskog kopna. Najveći je Cres (405,7 km²), najviši je Brač (Vidova gora 778), najrazvedeniji je Pag, a najduži Hvar.

Uz otoke se obično navodi i poluotok Pelješac (dug 62 km, površine 348 km²) koji se pruža u more u istom smjeru kao i okolni južnodalmatinski otoci, iste građe i klime, te sličnog biljnog i životinjskog svijeta.

Usljed razvedenosti otoci imaju više obale od kopna. Od 6.176 km hrvatske morske obale 4.398 km otpada na obale otoka.

Od ukupnog broja otoka stalno naseljeno je njih 50. Najnaseljeniji je otok Krk s 17.087 stanovnika s najvećim naseljem gradom Krkom (3.248 stanovnika). Najnapučenije naselje na svim hrvatskim otocima prema popisu stanovništva iz 2001. godine je grad Mali Lošinj sa 6.104 stanovnika.

Prema popisu iz 2001. godine u 344 otočna naselja živi 124.870 stanovnika. Administrativno pripadaju u 7 obalno-otočnih županija, odnosno u 51 otočni grad ili općinu i 7 obalnih gradova. Prema broju naseljenih otoka prednjači Zadarska županija sa 17 naseljenih otoka, na kojima u 57 naselja živi 18.171 stanovnik.

Dva su osnovna strateška dokumenta na kojima se temelji održivi razvitak otoka - Nacionalni program razvitka otoka i Zakon o otocima.

NACIONALNI PROGRAM RAZVITKA OTOKA usvojen je na Saboru RH 28.02.1997. godine, za čiju je provedbu tada neposredno bio zadužen i odgovoran Centar za razvitak otoka pri tadašnjem Ministarstvu razvitka i obnove.

Nacionalni program donesen je s ciljem utvrđivanja i jasnog definiranja uloge države u razvitku otoka, održivog razvitka otoka, izjednačavanja otočnih i kopnenih razvojnih uvjeta, demografske obnove i gospodarskog napretka.

Za provedbu Nacionalnog programa zaduženo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u sklopu kojeg djeluje Uprava za otočni i priobalni razvoj. Nacionalni program preferira održivi razvitak otoka prema kojem prirodni ekosustavi služe kao resursi stalnog rasta proizvodnje i potrošnje, a sljedećim generacijama ostaju nesmanjene kakvoće i iskoristivosti. Na taj se način može ukloniti postojeći globalni nesklad čovjeka i prirode. Pozornost je posvećena svim aspektima održivosti: **ekološkom** (zahtijeva da ljudske djelatnosti ne narušavaju prihvatni kapacitet ekosustava u kojem se odvijaju), **gospodarskom** (zahtijeva od proizvodnje da se kapital koji je čuvao okoliš mora vratiti), **društvenom** (pretpostavlja da proizvodnja ne može nepovoljno remetiti društvenu zajednicu) i **tehnološkom** (polazi od pretpostavke da se iz prirode može uzimati, ali tako da se prerada odvija na način da otpada ne bude ili da bude inertan, neškodljiv).

Održivi razvitak otoka podrazumijeva održivo korištenje otočnog potencijala, stalno poboljšanje otočnog življenja i izgrađivanje ekološki podobne infrastrukture. Podržavanjem održivog razvitka otoka uspostavlja se nacionalni interes za upravljanjem otočnim razvitkom u cilju kojeg će se raditi programi potpunog i održivog korištenja otočnih resursa. Zbog toga treba dovesti u ravnotežu **komparativne prednosti otoka** (klima, zemljopisni položaj, otočni krajobraz, čistoća otočnog okoliša, poklapanje zahtjeva za ekonomskom i ekološkom razvojnom održivošću u glavnim otočnim djelatnostima - turizmu i poljoprivredi) i **ograničavajuće faktore** (manjak radnoaktivnog i fertilnog stanovništva, nedovoljna otočna lučka i cestovna infrastruktura, zapušteni i pretežno neprohodni otočni poljski putovi, manjkavo osnovno školstvo, propusnost otočnog tla, manjak infrastrukture zbrinjavanja otpadnih voda i odlagališta krutog otpada, nesređeni katastri i vlasništvo nad poljoprivrednim i građevinskim zemljištem, spor postupak dobivanja dozvola za ulagače).

ZAKON O OTOCIMA (Narodne novine 34/99, 32/02, 33/06) usvojen je na Saboru Republike Hrvatske 26.03.1999. godine, a izmijenjen i dopunjen 2002. i 2006. godine. Predmetnim Zakonom otoci se definiraju kao hrvatsko prirodno bogatstvo, a nekretnine na otocima osobitog nacionalnog, povijesnog, gospodarskog i ekološkog značenja od interesa za Republiku Hrvatsku imaju njenu osobitu zaštitu.

Zakon se temelji na načelima Nacionalnog programa razvitka otoka i njime se uređuje upravljanje otočnim razvitkom na državnoj i županijskoj razini te na razini gradova, odnosno općina.

Glede demografskog stanja i gospodarske razvijenosti, Zakonom se otoci razvrstavaju u dvije skupine. U prvu skupinu svrstani su nedovoljno razvijeni i

nerazvijeni otoci i otočići (Unije, Susak, Srakane Vele, Srakane Male, Ilovik, Maun, Prvić – kvarnersko otočje, Goli, Sv. Grgur, Premuda, Silba, Olib, Škarda, Ist, Molat, Dugi otok, Zverinac, Sestrunj, Rivanj, Rava, Iž, Ošljak, Babac, Vrgada, Prvi – šibensko otočje, Zlarin, Kaprije, Žirje, Veli i Mali Drvenik, Šćedro, Vis, Biševo, Sv. Andrija, Lastovo, Sušac, Vrnik, Mljet, Šipan, Lopud, Koločep, Lokrum, Kornati i otoci Žutsko-sitske skupine), te mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni otoci.

U drugoj su skupini svi nastanjeni otoci koji nisu razvrstani u prvu skupinu i poluotok Pelješac.

Temeljem Zakona o otocima i ostalih zakonskih propisa doneseni su provedbeni akti i strateški dokumenti koji su u funkciji učinkovite primjene odredbi predmetnog Zakona.

Provedbeni akti

- Uredba o sadržaju i metodologiji izrade programa održivog razvoja otoka i otočnih skupina, sa sadržajem i metodologijom izrade programa održivog razvitka otoka („Narodne novine“ 94/02)
- Uredba o postupku utvrđivanja granice pomorskog dobra („Narodne novine“ 8/04)
- Uredba o postupku davanja koncesije na pomorskom dobru („Narodne novine“ 23/04)
- Uredba o uvjetima, kriterijima, visini i načinu ostvarivanja prava dodjele državne potpore male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta („Narodne novine“ 7/06 i 66/07)
- Pravilnik o sastavu i zadaćama Povjerenstva za otoke („Narodne novine“ 48/03)
- Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na besplatan prijevoz na linijama u javnom pomorskom prijevozu („Narodne novine“ 52/05)
- Pravilnik o uvjetima, kriterijima i načinu ostvarivanja prava na besplatni javni otočni cestovni prijevoz („Narodne novine“ 82/07)
- Pravilnik o uvjetima, kriterijima i načinima označavanja proizvoda oznakom „Hrvatski otočni proizvod“ („Narodne novine“ 47/07)
- Pravilnik o uvjetima i načinu subvencioniranja cijene prijevoza ukapljenog naftnog plina na otoke, te postupku obračuna neostvarenih prihoda distributerima ukapljenog naftnog plina („Narodne novine“ 74/08, 119/08)
- Naputak o načinu i uvjetima korištenja dijela poreza na dohodak ustupljenog općinama i gradovima na otocima („Narodne novine“ 119/01, 2/03)
- Naputak o postupku i načinu provedbe opskrbe otočnih domaćinstava pitkom vodom brodom vodonoscem ili cestovnim vozilom („Narodne novine“ 90/02)
- Naputak o ostvarivanju prava na oslobođenje od plaćanja mostarine narodne novine („Narodne novine“ 58/03)

Strateški dokumenti

- Državni program uređenja posjedovne i vlasničko-pravne evidencije (katastra i zemljišnih knjiga) na otocima („Narodne novine“ 7/00)
- Državni program zaštite i korištenja malih, povremeno nastanjenih i nenastanjenih otoka i okolnog mora (Zaključak Vlade Republike Hrvatske od 30. kolovoza 2007.)
- Strategije korištenja ukapljenog naftnog plina (UNP) na otocima
- Program korištenja ukapljenog naftnog plina (UNP) na otocima (2008.-2012.)
- Strategija razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske za razdoblje 2009.-2019. (Zaključak Vlade Republike Hrvatske od 24. prosinca 2008.)
- Strategija razvoja širokopojasnog pristupa internetu u Republici Hrvatskoj do 2008. godine (Zaključak Vlade Republike Hrvatske od 13. listopada 2006. godine)
- Akcijski plan provedbe Strategije širokopojasnog pristupa internetu u Republici Hrvatskoj za 2007. godinu (Zaključak Vlade Republike Hrvatske od 13. listopada 2006. godine)
- Akcijski plan provedbe Strategije širokopojasnog pristupa internetu u Republici Hrvatskoj za 2008. godinu (Zaključak Vlade Republike Hrvatske od 21. veljače 2008. godine)

Ovo **Izješće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2008. godini**, kao i već usvojena prethodna tri za razdoblja 2004.-2005., 2006. i 2007. godinu, predstavlja analitički osvrt provedbene politike Vlade Republike Hrvatske prema kojoj je vrednovanje Jadrana i pomorska orijentacija zemlje, odnosno razvitak i pojačana briga o otocima, zadano kao osnovni prioritet, a sve su to ujedno kriteriji ubrzanog, sustavnog razvoja po principima održivosti, postavljeni i kao kriteriji mjera razvitka cijele zemlje.

Tri su osnovna područja na koje je usmjerena politika razvoja otoka:

- dugoročno stvaranje boljih i kvalitetnijih uvjeta života na otocima
- zaštita postojećih vrednota i očuvanje svih otočnih resursa
- demografski, društveni i gospodarski napredak i održivi razvoj

Na tome se temelji i provedba Zakona o otocima i njegovih podzakonskih akata, te su u skladu s tim definirane i mjere i aktivnosti, kao i mjere proistekle iz drugih zakona čija se primjena također odražava i na otoke. Sve to nužno za rezultat ima ulaganje velikih napora svih subjekata njihove provedbe kroz nekoliko područja i aktivnosti.

U razvoj otoka se iz Državnog proračuna svake godine uloži u prosjeku više od milijardu kuna s pozicija državnog (ministarstava i tijela državne uprave) i javnog sektora i to za sljedeće teme: infrastruktura (prometna – luke, ceste, putovi; komunalna – vodoopskrba, odvodnja, zbrinjavanje otpada; društvena – zdravstvo, socijalna skrb, obrazovanje, dječji vrtići), prometno povezivanje, gospodarstvo, poljoprivreda, ribarstvo, turizam, kultura, šport, sakralna baština, šumarstvo, subvencije, potpore, kreditiranja, ...

U toku 2008. godine nastavilo se s provođenjem mjera i aktivnosti koje su i po statističkim pokazateljima doprinijele napretku razvoja otoka u svim segmentima:

- ✓ povećanjem broja i frekvencija linija, uvođenjem novih, brzih i komfornijih brodova, uvođenjem noćnih linija, ... omogućilo se bolje, brže, kvalitetnije i jeftinije povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno
- ✓ izgradnjom prometne, komunalne i društvene infrastrukture (izgradnja, sanacija, dogradnja luka i cesta, izgradnja vodoopskrbnih sustava i sustava odvodnje; izgradnja, sanacija, rekonstrukcija škola, dječjih vrtića, športskih dvorana, ambulanti, domova za starije, kulturnih i sakralnih objekata, ...) ... poboljšani su uvjeti života otočnog stanovništva i uvedeni novi sadržaji
- ✓ subvencioniranjem pomorskog i otočnog javnog cestovnog prometa, povlasticama za prijevoz otočana putem otočne karte ("vinjete"), subvencioniranjem cijene vode, prijevoza ukapljenog naftnog plina, dodjelom potpora otočnim poslodavcima i udrugama, odobravanjem povoljnijih kreditnih programa, ... stvaraju se uvjeti za jeftiniji život otočana te za njihov ostanak na otoku
- ✓ potporama otočnim poslodavcima za zapošljavanje, brendiranjem otočnih proizvoda, sufinanciranjem izgradnje 15 poslovnih zona, ... podstiče se razvoj gospodarstva
- ✓ poboljšanjem zdravstvene zaštite (izgradnjom, uređenjem, opremanjem novih i postojećih objekata primarne zdravstvene zaštite i dovoljnim brojem zdravstvenog osoblja) i uvođenjem nove dimenzije socijalne skrbi (izgradnjom domova za starije te razvojem izvaninstitucionalnog oblika i udomiteljstva) ... unaprijedila se briga za starije otočno stanovništvo. *(Mora se napomenuti da osim u Zadarskoj i Dubrovačko-neretvanskoj županiji, iako je za to postojala zakonska osnova, županije nisu osigurale vraćanje, odnosno osnivanje domova zdravlja na otocima.)*

- ✓ poboljšanje uvjeta i mogućnosti obrazovanja (izgradnjom i sanacijom škola, uvođenjem nastave na daljinu – Projekt e-otoci, ...), subvencioniranje besplatnog otočnog javnog cestovnog prijevoza za đake ... omogućilo je dulji boravak djece u obiteljima na otoku, odnosno kasnije odvajanje od njih
- ✓ potpore u poljoprivredi, ribarstvu, turizmu, kulturi ... omogućile su razvoj autohtonih tradicionalnih zanimanja, razvoj poljoprivrede i turizma
- ✓ poboljšanja u zakonodavstvu doprinose učinkovitijoj provedbi postojećih i novih zakona te njihovo usklađivanje sa zakonodavstvom Europske Unije
- ✓ provođenjem odredaba članaka 35.a, b, c, d Zakona o otocima, odnosno mogućnost prvokupa Države, županije, jedinice lokalne samouprave ... zaustavila se rasprodaja hrvatskih otoka

Uz sve navedeno briga Države o otocima očituje se i kroz izradu zakonskih i podzakonskih propisa koji pokrivaju područja na kojima otoci nisu zasebne cjeline, ali su pojedine odredbe tih propisa itekako značajne za njihov održivi razvoj. Važno je naglasiti da su u 2008. godini izrađivani zakonski i podzakonski akti koji uvažavaju specifičnosti otoka, a njihove odredbe značajne su za provođenje mjera otočnog održivog razvoja.

Radi se o sljedećim aktima:

Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma („Narodne novine“ 152/08),

Uredba vlade o izmjenama i dopunama Uredbe o uvjetima i postupku davanja koncesije za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu („Narodne novine“ 145/08),

Strategija upravljanja vodama („Narodne novine“ 91/08),

Pravilnik o popisu turističkih cjelina (lokaliteta) po županijama („Narodne novine“ 76/08),

Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja („Narodne novine“ 63/08) – (škole s otežanim uvjetima rada i škole na otocima),

Državni pedagoški standard srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja („Narodne novine“ 63/08),

Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2008. godini („Narodne novine“ 27/08).

2. ZAKONODAVNE AKTIVNOSTI U 2008.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u 2008. godini izradilo je jednu uredbu, dva pravilnika te jednu strategiju, a ujedno i sudjelovalo u izradi nekoliko dokumenata od važnosti za daljnji razvoj hrvatskih otoka.

Izmjena i dopuna Uredbe o uvjetima i postupku davanja koncesije za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu („Narodne novine“ 132/06, 145/08)

U tijeku primjene ove Uredbe uočena je potreba za izmjenama pojedinih rješenja bilo da se pojedina pitanja nešto drugačije urede, konkretnije i jasnije propišu, odnosno uklone dvojbe koje su se pojavile u primjeni Uredbe.

Izmjenama i dopunama Uredbe omogućuje se da se za vrijeme trajanja koncesije može ovlašteniku koncesije odobriti korištenje manjeg ili većeg broda umjesto broda za koji je dana koncesija. Potreba za ovakvim rješenjem pokazala se u dva slučaja:

- a) u sezoni kada je zbog povećanog prometa potrebno zamijeniti postojeći brod većim;
- b) vansezonskom ili dijelom vansezonskog razdoblja kada je u skladu s Odlukom o određivanju državnih linija u javnom prijevozu u linijskom prometu, koju donosi Vlada Republike Hrvatske, dozvoljeno obavljati prijevoz na liniji s brodom manjeg kapaciteta.

S tim u vezi propisuje se nadalje da mogućnost korištenja broda većeg ili manjeg kapaciteta u određenom razdoblju ne može utjecati na visinu potpore koja se daje ovlašteniku koncesije, a koja je utvrđena prilikom davanja koncesije. Mogućnost primjene ovoga rješenja mora biti utvrđena u odluci o raspisivanju javnog natječaja i javnom natječaju.

Na predloženi način sustavno se uređuje pitanje korištenja broda većeg ili manjeg kapaciteta za vrijeme trajanja koncesije.

Drugo bitno pitanje je propisivanje načina korištenja zamjenskog broda. To pitanje detaljnije će se urediti Pravilnikom i izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima koje mora ispunjavati brod i brodar za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom prometu. U ovoj Uredbi upućuje se na primjenu odredaba navedenog Pravilnika u pogledu korištenja zamjenskog broda, te se također propisuje da se mogućnosti korištenja zamjenskog broda moraju navesti u odluci o raspisivanju javnog natječaja i javnom natječaju. Cilj predloženih rješenja u Uredbi i Pravilniku je da se s jedne strane olakša zamjena brodova, a s druge strane ograniči korištenje zamjenskog broda vremenski, te samo za slučaj remonta ili nesposobnosti broda za plovidbu, tako da to neće imati negativnih posljedica na kvalitetu prijevoza.

Izmjene i dopune odnose se i na ponderiranje tehničkih i ekonomsko-financijskih kriterija. Odnosi su promijenjeni tako da tehnički kriteriji umjesto

dosadašnjih 45% sada bi iznosili 50%, a ekonomsko-financijski umjesto 55% predlaže se 50%. Ove izmjene učinjene su radi postizanja primjerenog standarda i kvalitete prijevoza, kao i smanjivanje prosječne starosti brodova u javnom prijevozu u linijskom obalnom prometu.

Promijenjena je definicija minimalne potpore, tako da se jasno propisuje da ona predstavlja najviši iznos određen za podmirenje razlike između rashoda i prihoda na liniji.

Ostale izmjene i dopune odnose se na poboljšanje pojedinih odredaba Uredbe, s ciljem da se konkretnije i jasnije urede pojedina pitanja.

Izmjena i dopuna Pravilnika o uvjetima koje mora ispunjavati brod i brodar za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu (Narodne novine 130/06, 141/08)

Izmjene i dopune Pravilnika odnose se prvenstveno na veće mogućnosti korištenja zamjenskog broda.

Izmjenama u članku 13. pobliže se definira zamjenski brod određen člankom 43. Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu i dozvoljava davatelju koncesije da odredi veličinu odstupanja zamjenskog broda i to do 40% u karakteristikama kapaciteta vozila i putnika od karakteristika osnovnog broda. Ovakvo rješenje, s jedne strane olakšava zamjene brodova, a s druge strane ograničava korištenje zamjenskog broda vremenski i samo za slučaj remonta ili nesposobnosti osnovnog broda za plovidbu, pa nema ni značajnijih negativnih posljedica na kvalitetu prijevoza.

U dodatnom članku 13.a dozvoljava se korištenje brodova građenih u seriji ("sister ships") kao zamjenskog, ili osnovnog broda na liniji za koju je određen drugi brod iste serije. S obzirom da se radi o identičnim brodovima koji se praktički razlikuju samo u imenu ovakva dopuna je razumljiva.

Izmjenama u članku 15. omogućava se da se za određenu liniju prijavi i više zamjenskih brodova. Tako bi se kao zamjenski brod mogao koristiti i osnovni brod druge linije uz uvjet da stvarno i postoji najmanje jedan "rezervni" brod. Bez obzira što je teoretski moguće da se svaka linija dodijeli drugom brodaru, mora se osigurati održivost i racionalnost sustava u cjelini. U suprotnom, kada ne bi bilo moguće prijaviti više zamjenskih brodova moglo bi doći u pitanje održavanje linije sa brodom zadovoljavajućih karakteristika. U drugom slučaju, kada ne bi bilo dozvoljeno korištenje osnovnih brodova kao zamjenskih, nego bi se za svaku liniju morao osigurati zamjenski brod, to bi zbog velikih razlika u traženim karakteristikama brodova za pojedine linije, imalo za posljedicu neopravdano veliki broj zamjenskih brodova, u cijelim sustavu.

Pravilnik o uvjetima i načinu subvencioniranja cijene prijevoza ukapljenog naftnog plina na otoke, te postupku obračuna neostvarenih prihoda distributerima ukapljenog naftnog plina (NN 74/08, 119/08)

U skladu sa Strategijom i Programom korištenja ukapljenog naftnog plina (UNP) na otocima (2008.-2012.), koji dokumenti su dio energetske politike kojom se želi promovirati korištenje ekološki, tehnološki i ekonomski prihvatljivog energenta u dijelu Republike Hrvatske u kojem se zahtijeva visoki stupanj zaštite i očuvanja prirodnih resursa pri poticanju održivog razvoja, u lipnju 2008. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Pravilnik o uvjetima i načinu subvencioniranja cijene prijevoza ukapljenog naftnog plina na otoke, te postupku obračuna neostvarenih prihoda distributerima ukapljenog naftnog plina. Pravilnik je donesen u cilju provođenja jedne od mjera navedenih u Programu korištenja ukapljenog naftnog plina na otocima pa se tako uz dosadašnje subvencije za opskrbu otočnih domaćinstava pitkom vodom, javnog otočnog cestovnog prijevoza i pomorskog prijevoza, 2008. godine po prvi puta uvodi i subvencija cijene prijevoza UNP na otoke s namjerom izjednačavanja cijene UNP na otocima s onima na kopnu. I ta je mjera pokrenuta s ciljem smanjenja troškova života otočnog stanovništva a time i stvaranja boljih uvjeta života na otocima. Novčana sredstva namijenjena su za subvencioniranje cijene pomorskog prijevoza UNP na otoke.

Subvencije cijene prijevoza odnose se na pomorski prijevoz UNP na sve naseljene otoke, osim na premoštene otoke (Krk, Pag, Murter, Vir i Čiovo) i na poluotok Pelješac. Slijedom provedenog javnog poziva, s distributerima koji ispunjavaju uvjete Ministarstvo zaključuje ugovor na neodređeno vrijeme o naknadi dijela neostvarenih prihoda za pomorski prijevoz ukapljenog naftnog plina na otoke. Distributeri imaju obvezu u što kraćem vremenskom periodu distribuirati UNP na otoke u svim oblicima distribucije (plin u bocama, kontejnerski plin, kamp plin i autoplin). Distributer mora imati važeće dozvole Hrvatske energetske regulatorne agencije (HERA) sukladno Zakonu o energiji, Zakonu o regulaciji energetske djelatnosti, Pravilniku o dozvolama za obavljanje energetske djelatnosti te suglasnost Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva sukladno Zakonu o trgovini i Uredbi o uvjetima za obavljanje trgovine na veliko i trgovine s inozemstvom za određenu robu. Distributer UNP-a na temelju ovjerenih dokumenata od strane brodara za izvršeni izvanredni trajektni prijevoz, te uz svu potrebnu ovjerenu dokumentaciju sukladno „Pravilniku o rukovanju opasnim tvarima, uvjetima i načinu obavljanja prijevoza u pomorskom prometu, ukrcavanja i iskrcavanja opasnih tvari, rasutog i ostalog tereta u lukama te načinu sprječavanja širenja isteklih ulja u lukama“, ima pravo na povrat troškova ispostavljanjem zahtjeva Upravi za otočni i priobalni razvoj Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Nadzor nad provedbom subvencioniranja provodi Uprava za otočni i priobalni razvoj Ministarstva, te inspektori sigurnosti plovidbe Ministarstva i lučkih kapetanija.

Strategija razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske za razdoblje 2009.-2019.

Radi prirodnih potencijala i komparativnih prednosti Hrvatske u odnosu na ostale zemlje u sredozemlju posebno vrijedan i uspješan dio hrvatskog turizma je nautički turizam.

Unatoč dosadašnjim razvojnim dostignućima, nautički turizam kvalitetom u mnogim elementima ponude nije dosegnuo razinu vrijednosti prirodnog i povijesnog nasljeđa, kao ni prostorne mogućnosti razvoja, odnosno hrvatski nautički turizam još nije iskoristio sve svoje razvojne potencijale.

Na osnovu izrađene „Studije razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske“, koju je izradio Hrvatski hidrografski institut iz Splita, u suradnji s Institutom za turizam iz Zagreba, Urbanističkim institutom Hrvatske iz Zagreba i Institutom za oceanografiju i ribarstvo iz Splita, a koja je dala pregled trenutnog stanja nautičkog turizma u Hrvatskoj, Ministarstvo je iniciralo izradu „Strategije razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske“ koju je izradila međuresorska Radna grupa osnovana pri ovom Ministarstvu.

Strategija postavlja principe dugoročnog razvoja nautičkog turizma što uključuje upravljanje sustavom nautičkog turizma, očuvanje prirode i okoliša, kvalitetu i konkurentnost, gospodarsku valorizaciju i dr. Strategija predstavlja strateški razvojni dokument Republike Hrvatske u kojem je definirana vizija i misija, strateški ciljevi daljnjeg razvoja nautičkog turizma u skladu s principima održivog razvoja te Akcijski plan za provedbu Strategije u kojem su razrađene mjere, aktivnosti, nositelji i rokovi provedbe Strategije u razdoblju 2009.-2019.

Zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 24. prosinca 2008. donesena je Strategija razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske za razdoblje 2009.-2019. iz koje u konačnici jasno proizlaze osnovni ciljevi razvoja nautičkog turizma:

- održivo korištenje i upravljanje resursima,
- revidiranje prostorno-planskih dokumenata radi realizacije cilja umjerene izgradnje (izgradnja najviše sveukupno 15.000 novih vezova – 5 tisuća vezova u postojećim lukama, 5 tisuća vezova na novim lokacijama uravnoteženo raspoređenim duž hrvatske obale i otoka i 5 tisuća mjesta za smještaj plovnih objekata na kopnu uz najmanje 15 novih vrsnih lokacija u sljedećih 10 godina),
- pojednostavljenje administrativnih procedura (koncesioniranje,...),
- uspostava integralnog upravljanja sustavom nautičkog turizma,
- gospodarski razvoj potaknut financijskim učincima nautičkog turizma (uz planirani godišnji rast od 9,8% očekuje se za 10 godina prihod od nautičkog turizma od oko 15 mlrd kn).

Prilikom planiranja izgradnje vezova u lukama potrebno je uvažiti trend dolaska velikih jahti koje postojeća infrastruktura nije u mogućnosti prihvatiti.

Strategija razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske je strateški dokument koji predstavlja polazište svih aktivnosti dugoročnog upravljanja održivim razvojem nautičkog turizma u svim elementima održivosti i na svim razinama donošenja razvojnih odluka.

Akcijskim planom Strategije predlaže se osnivanje posebnog koordinacijskog tijela koje bi bilo sastavljeno od predstavnika subjekata i sudionika nautičkog turizma: tijela državne uprave, Hrvatska gospodarska komora – strukovna udruženja, Hrvatska udruga poslodavaca, Hrvatska obrtnička komora, Savez gradova i općina Republike Hrvatske, Hrvatska turistička zajednica,... Koordinacijsko tijelo biti će zaduženo za nadzor i koordinaciju provedbe Strategije razvoja nautičkog turizma i njenog Akcijskog plana.

3. PROVEDBA ZAKONA O OTOCIMA U 2008.

Zakon o Izmjenama i dopunama Zakona o otocima - institut prava prvokupa

Vlada Republike Hrvatske je početkom prošlog mandata, 2004. godine odlučila urediti odnose u dijelu koji se odnosi na prodaju nekretnina na malim, povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima te su u svrhu toga izrađene izmjene i dopune Zakona o otocima uvođenjem instituta prava prvokupa u korist Republike Hrvatske, jedinica regionalne i lokalne samouprave.

16. ožujka 2006. godine na 10. sjednici Hrvatskog sabora donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o otocima („Narodne novine“ 33/06) u kojem je dodana glava VII.a „Pravo prvokupa i ograničenja u pravnom prometu“ te članci 35.a, 35.b i 35.c koji definiraju institut prava prvokupa Republike Hrvatske, jedinice regionalne samouprave i jedinice lokalne samouprave u pravnom prometu nekretninama na malim, povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima i otočićima, pobrojanim člankom 1. istih Izmjena i dopuna Zakona.

Sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otocima Državna geodetska uprava, kao tijelo nadležno za geodetske poslove i katastar, do 30.06.2006. godine dostavila je sve podatke i dokumentaciju nadležnim općinskim sudovima, radi zabilježbe prvokupa, kako bi se, po službenoj dužnosti, izvršila zabilježba zabrane otuđenja na nekretninama u vlasništvu RH i prava prvokupa u korist RH, županije, grada i općine na nekretninama u vlasništvu drugih osoba na nedovoljno razvijenim i nerazvijenim, te malim, povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima i otočićima. Tako su nadležnim općinskim sudovima dostavljeni podaci za ukupno 738 otočića, za koje su dostavljeni popisi katastarskih čestica, ukupno 18.057 i za svaku česticu kopija katastarskog plana i prijepis posjedovnog lista. (Pazin - 70 otočića, 866 k.č.; Rijeka - 48 otočića, 1228 k.č.; Gospić - 5 otočića, 85 k.č.; Šibenik - 228 otočića, 9319 k.č.; Zadar - 173 otočić, 3073 k.č.; Split - 73 otočića, 1922 k.č.; Dubrovnik - 141 otočića, 1570 k.č.).

Prema Izmjenama i dopunama Zakona o otocima, Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom je tijelo nadležno za upravljanje državnom imovinom koje provodi postupak i proceduru prvokupa, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture na temelju Državnog programa zaštite i korištenja malih povremeno nastanjenih i nenastanjenih otoka i okolnog mora predlaže mišljenje o prihvaćanju ili neprihvaćanju ponude, odnosno o korištenju ili nekorištenju prava prvokupa Republike Hrvatske, a Povjerenstvo za imovinu Vlade Republike Hrvatske donosi konačnu odluku o njegovom korištenju.

Prema saznanjima Ministarstva do sada su prodana zemljišta na sljedećim otocima: Smokvica kod Primoštena, te Frašker i Fraškeroić kod Pule.

Za napomenuti je kako su navedena zemljišta prodana prije donošenja Izmjena i dopuna Zakona o otocima.

Važno je naglasiti da se nikada ne radi o prodaji otoka, nego o prodaji dijela nekog otoka, budući da se niti jedan otok u cijelosti niti ne može prodati jer bi to podrazumijevalo i prodaju pomorskog dobra koje je opće dobro i na kojem se ne može stjecati pravo vlasništva. Prodaja otoka u cjelini nije moguća i protivna je odredbama pozitivnih pravnih propisa Republike Hrvatske. Svaki otok ima pojas nespornog pomorskog dobra koji ne može i nikad nije mogao biti u pravnom prometu, bez obzira na zemljišno-knjižne upise, odnosno bez obzira na eventualni upis prava vlasništva u korist neke osobe. U slučaju da se ugovorom o prodaji dijelom proda i nesporno pomorsko dobro, takav ugovor u tom dijelu je ništetan pravni posao i ne proizvodi pravne učinke.

Nekretnina koja je prva čestica do mora ili prva čestica do obalne čestice ne smije biti predmetom prodaje dok se ne utvrdi granica pomorskog dobra te je ništetan ugovor o kupoprodaji sklopljen protivno ovoj odredbi Izmjena i dopuna Zakona o otocima. Ujedno treba napomenuti da se zakonski rok za očitovanje Države o podnesenoj ponudi računa od trenutka kompletiranja svih dokumenata relevantnih za donošenje očitovanja.

U 2008. godini Ministarstvo je zaprimilo i protokoliralo sveukupno 27 zahtjeva za prodaju nekretnina po navedenim odredbama. Od toga se 2 zahtjeva odnosilo na područje nacionalnog parka Kornati i 7 na područje parka prirode Lastovo. Ostali zahtjevi odnosili su se na: područje otoka Kaprija, k.o. Žirje (7), otok Jakljan (1), otok Prvić (1), otok Zmajan, k.o. Prvić (1), otok Murter (1), otok Maun (4), otok Žižanj (1), otok Žman tj. Krknata (1), otok sv. Klement u Paklenim otocima (1).

Republika Hrvatska nije donijela odluku o kupnji niti jedne nekretnine jer za to nisu ostvarene potrebne pretpostavke – za ponuđene otoke nije utvrđena granica pomorskog dobra, nisu definirani imovinsko-pravni odnosi ponuditelja, na neke ponuđene prvokupe za navedene otoke prema Zakonu o otocima, ne odnosi se pravo prvokupa, ...).

Sukladno Zakonu o otocima, sredstva za moguću provedbu instituta prvokupa u 2008. godini bila su osigurana na pozicijama Državnog proračuna Središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom.

Uredba o uvjetima, kriterijima, visini i načinu ostvarivanja prava dodjele državne potpore male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta („Narodne novine“ 77/06 i 66/07)

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture kao davatelj potpore, jednom godišnje objavljuje javni poziv za dodjelu državne potpore male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta kojim se poziva moguće korisnike potpora da u skladu s člankom 11. Uredbe iskoriste jednokratnu godišnju potporu, a sukladno osiguranim sredstvima u državnom proračunu Davatelja potpore.

Mjera se provodi sukladno odredbi članka 26. Zakona o otocima, a cilj provođenja je poslodavcima koji imaju sjedište i svoju djelatnost obavljaju na otocima pomoći u poslovanju na način da za svakog zaposlenog djelatnika s prebivalištem na otoku dobiju iznos potpore u visini jedne prosječne mjesečne bruto plaće (na otocima I skupine – slabo razvijenim i nerazvijenim) ili pola tog iznosa (na otocima II skupine – razvijenijim otocima) te im se na taj način pomogne u smanjenju troškova njihovog poslovanja a time i stvore uvjeti za očuvanje postojećih radnih mjesta ali i omogućiti lakše zapošljavanje novih djelatnika, čime će se unaprijediti poslovanje i razvoj otočnih firmi kao i razvoj otočnog gospodarstva.

U 2008. godini raspisan je treći javni poziv.

Pravilnik o uvjetima i načinu subvencioniranja cijene prijevoza ukapljenog naftnog plina na otoke, te postupku obračuna neostvarenih prihoda distributerima ukapljenog naftnog plina (NN 74/08, 119/08)

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je 2008. godine izradilo Pravilnik o uvjetima i načinu subvencioniranja cijene prijevoza ukapljenog naftnog plina na otoke, te postupku obračuna neostvarenih prihoda distributerima ukapljenog naftnog plina i njegove izmjene i dopune, te je u listopadu pokrenulo njegovu provedbu raspisivanjem javnog poziva za distribuciju ukapljenog naftnog plina na otoke. Po provedenom postupku s distributerom koji je zadovoljavao sve postavljene uvjete i kriterije potpisan je ugovor o subvencioniranju troškova pomorskog prijevoza ukapljenog naftnog plina na otoke.

Otočno vijeće

Otočno vijeće osnovano je 2004. godine kao savjetodavno tijelo ministra mora, turizma, prometa i razvika pri provođenju mjera i aktivnosti ukupnog održivog razvitka otoka, a Izmjenama i dopunama Zakona o otocima („Narodne novine“ 33/06) povećana mu je nadležnost i sastav. U cijelom svom mandatu postojanja Otočno vijeće održalo je devet sjednica. U 2008. godini održane su dvije sjednice – osma i deveta. Osma sjednica održana je u gradu Cresu na otoku Cresu, a deveta na otoku Žirju. Nakon parlamentarnih izbora krajem 2007. godine došlo je do imenovanja novih članova Vijeća koji su se predstavili na osmoj sjednici.

Teme o kojima je raspravljano na sjednicama Otočnog vijeća u 2008. godinu bile su:

- Prijedlog Pravilnika o uvjetima i načinu subvencioniranja cijene prijevoza ukapljenog naftnog plina na otoke, te postupku obračuna neostvarenih prihoda distributerima ukapljenog naftnog plina
- Izvješće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2007. godini
- Izmjena i dopuna Uredbe o uvjetima i postupku davanja koncesije za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu
- Izmjena i dopuna Pravilnika o uvjetima koje mora ispunjavati brod i brodar za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu

Promotivne aktivnosti - dodjela oznake „Hrvatski otočni proizvod“

Zakon o otocima („Narodne novine“ 34/99, 32/02 i 33/06) kroz odredbe članka 15. podupire djelatnosti koje otočni razvoj čine održivim, te između ostalog i proizvode označene s oznakom “Hrvatski otočni proizvod”, što je regulirano odredbama članka 16. Zakona.

Oznaku „Hrvatski otočni proizvod“ mogu koristiti otočni proizvođači, odnosno pravne i fizičke osobe-obrtnici koji imaju sjedište na otocima i koji svoju djelatnost obavljaju na otocima, određenih poljoprivrednih proizvoda i namirnica, te ostalih proizvoda u cilju promidžbe i boljeg plasmana otočnih proizvoda na tržištu. Dobivanje i korištenje Oznake propisao je ministar mora, turizma, prometa i razvika, uz suglasnost ministra poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva i ravnatelja Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo i uz prethodno pribavljeno mišljenje Hrvatske gospodarske komore i Hrvatske obrtničke komore, a sukladno članku 16. Zakona o otocima i Pravilniku o uvjetima, kriterijima i načinima označavanja proizvoda oznakom „Hrvatski otočni proizvod“ („Narodne novine“ 47/07) .

Oznaku „Hrvatski otočni proizvod“ mogu dobiti proizvodi koji već nose jednu od oznaka kvalitete, izvornosti i podrijetla:

- oznaka ekološki proizvod,
- oznaka izvorno hrvatsko,
- oznaka hrvatska kvaliteta,
- oznaka tradicionalnog ugleda,
- oznaka izvornosti,
- oznaka zemljopisnog podrijetla.

Također, oznaku „Hrvatski otočni proizvod“ mogu koristiti i kvalitetni proizvodi koji nemaju jednu od naprijed navedenih oznaka, ali su nastali kao rezultat otočne tradicije, razvojno-istraživačkog rada, inovacije i invencije.

Oznaku dodjeljuje Ministar mora prometa i infrastrukture na prijedlog Savjeta projekta. Za proizvode koji nemaju nikakvu oznaku kvalitete, izvornosti ili zemljopisnog podrijetla osnivaju se tehničke komisije sastavljene od stručnjaka iz pojedinih područja koji donose mišljenje o proizvodu na osnovi izvršene stručne analize.

Projekt „Hrvatski otočni proizvod“ namijenjen je poticanju razvoja otočne proizvodnje i podizanju razine kvalitete otočnih proizvoda, koji moraju uključivati značajke otočne tradicije, razvojno-istraživačkog rada i inovacija, te promociji hrvatskih otoka kao područja od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, a u cilju pozicioniranja kvalitetnih otočnih proizvoda na domaćem i stranom tržištu.

14. studenog 2007. godine u Splitu je održana promocija, prezentacija i prva dodjela oznake „Hrvatski otočni proizvod“. Oznaku je dobilo 14 proizvođača za 22 proizvoda.

Početakom 2008. godine raspisan je drugi javni poziv za otočne proizvođače putem kojeg su mogli svoje proizvode prijaviti za dodjelu oznake „Hrvatski otočni proizvod“. Po obradi zahtjeva 2008. godine dodijeljene su oznake sljedećoj osamnaestorici otočnih proizvođača za 57 proizvoda:

1. Brač fini sapuni d.o.o. Postira, Brač, za aromatizirano jadransko more
2. RUTA, Grupa za kvalitetniji život na otoku Cresu, za proizvode od creske vune
3. MOZAIK, Obrada i trgovina kamena, Pučišća, Brač, za suvenire od bračkog kamena
4. LA BARBARA, Rab, Palit, za lavandino ulje i suhi cvijet lavande
5. LIPA, Obrt za izradu narodnih odjevnih predmeta i edukaciju, Prvić, Šepurine, za tradicionalne kape crvenkapa i pomidorić
6. Sonomedia d.o.o., Podšpilje, Vis, za liker „Limoncelo“ i džemove – limun, gorka naranča, višnja-maraska, kupina, planika i grejp
7. ROKI'S d.o.o., Vis, za vina Muškardin (bijelo suho vino), Bugava (kvalitetno vino) i specijalno desertno vino Roki's prošek.

8. Obrt Cobo, Komiža, Vis, za kvalitetno vino Vugava
9. Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo Mato Antunović, Oskorušno, Pelješac, za vrhunsko vino Postup Antunović, kvalitetno vino Plavac Antunović i kvalitetno vino Rukatac Antunović
10. Frajona d.o.o., Malinska, Krk, za vina Žlahtina kvalitetno bijelo suho vino, Noa desertno vino, Frajona prirodno pjenušavo vino
11. Bibendum in actione d.o.o., Vis, za Plavac vrhunsko vino i Vugava kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom
12. Poljoprivredna zadruga Prijatelji Lastova, Lastovo, za petrovac – motar u slanom octu
13. Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo Ivica Škrpaca, Selca, Brač, za ekstra djevičansko maslinovo ulje „Toć“
14. Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo Nikica Žampera, Žman, Dugi otok, za ekstra djevičansko ekološko maslinovo ulje i kozji sir Žmanski
15. A.S. Prior d.o.o., Sirana Arabeska, Omišalj, Krk, za Kozeta kozji sir, kozji sir sa suhim smokvama, kozji desertni sir sa začinima i kozji sir sa maslinama
16. Obrt Brojne, Vis, za viški HIB pogaču od suhih smokava i pandulete kolač od mendula
17. Obrt pekarnica slastica „Vilma“, Rab za rapsku tortu i muštačone.
18. Obrt Cukarin, Korčula, za tradicionalne kolače – cukarini, klašuni, amarete, harubice, Marko Polo bombice

Kroz ove dvije godine trajanja projekta oznaka „Hrvatski otočni proizvod“ dodijeljena je ukupno 31 otočnom proizvođaču za 79 proizvoda.

Otočne proizvođače Ministarstvo je predstavilo u svibnju 2008. na III sajmu autohtonih proizvoda „Plodovi Dalmacije“ te u rujnu na jesenskom Zagrebačkom velesajmu u sklopu manifestacije „Eko-etno“ na kojem su neki od njih dobili nagradu za kvalitetu proizvoda.

4. UKUPNA ULAGANJA DRŽAVE U RAZVOJ OTOKA U 2008. GODINI

U provedbi Zakona o otocima u 2008. godini proračunskim sredstvima s vlastitih pozicija, sudjelovala su sljedeća ministarstva i javni sektor: Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo turizma, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Ministarstvo kulture, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo obrane, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo financija, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Fond za regionalni razvoj, Agencija za linijski obalni pomorski promet, Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM), Državna geodetska uprava, HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Hrvatske šume d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., HP-Hrvatska pošta d.d., Hrvatske vode, HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., Hrvatski zavod za zapošljavanje i Hrvatska banka za obnovu i razvitak.

Ulaganja u otoke vrše se na dva načina – direktnim ulaganjem bespovratnih sredstava državnog proračuna ili ulaganjem putem kreditiranja.

U 2008. godini. provedbom pojedinih zadaća i obveza utvrđenih Zakonom o otocima i drugim pozitivnim pravnim propisima Država je u razvoj otoka uložila **1.680.683.121,10 kuna** proračunskih sredstava i sredstava pravnih osoba **od čega su 1.336.306.855,10 kuna bespovratna sredstva, a 344.376.266,00 kuna ulaganja u obliku kreditiranja.** (Tablica 1).

Ovim ulaganjima obuhvaćeni su svi naseljeni hrvatski otoci i poluotok Pelješac.

U nastavku Izvješća opisno i kvantitativno su prikazane pojedine mjere, aktivnosti i projekti, kao i uložena sredstva po pojedinim subjektima državnog i javnog sektora (Prilog 1 i 2).

Tablica 1. Ukupna ulaganja središnje države u otoke, 2008. godina

DRŽAVNI SEKTOR / JAVNI SEKTOR	ULOŽENA SREDSTVA U 2008.
Ulaganja u otoke kroz bespovratna sredstva	
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	273.239.249,05
Agencija za linijski obalni pomorski promet	436.800.000,00
Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM)	7.587.531,40
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	4.809.260,00
Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	4.347.692,88
Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva	3.507.023,92
Ministarstvo kulture	38.633.908,96
Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja	6.742.202,63
Ministarstvo turizma	1.640.000,00
Ministarstvo unutarnjih poslova	49.000.000,00
Ministarstvo obrane	7.373.741,57
Ministarstvo pravosuđa	713.296,72
Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	1.767.000,00
Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	1.022.000,00
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	20.323.393,32
Ministarstvo financija-porez na dohodak ustupljen općinama i gradovima na otocima	52.250.869,14
Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	21.142.527,23
Fond za regionalni razvoj	14.338.921,89
Državna geodetska uprava	13.158.746,76
HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o.	32.581.342,00
Hrvatske šume d.o.o.	18.417.649,51
Hrvatske ceste d.o.o.	277.340.892,00
HP-Hrvatska pošta d.d.	481.098,00
Hrvatske vode	43.722.681,43
HT - Hrvatske telekomunikacije d.d.	4.635.401,00
Hrvatski zavod za zapošljavanje	731.425,69
UKUPNO	1.336.306.855,10
Ulaganja u otoke putem kreditiranja	
Ministarstvo turizma	262.269,00
Fond za regionalni razvoj	400.000,00
Hrvatska banka za obnovu i razvoj (HBOR)	343.713.997,00
UKUPNO	344.376.266,00
SVEUKUPNO	1.680.683.121,10

4.1. Ulaganja u otoke kroz bespovratna sredstva

4.1.1. Državni sektor

MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

Prometna infrastruktura

Jedan od najbitnijih činioca za razvoj otoka kojeg je bilo neophodno kvalitetno, učinkovito i sustavno rješavati je prometno povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno kako bi se smanjila ili potpuno riješila njihova izoliranost i nedostupnost što je do sada bio osnovni razlog njihovom slabom razvoju a kod nekih otoka čak i nazadovanju. S tim ciljem Država ulaže velike napore i sredstva u nekoliko tematskih cjelina prometne infrastrukture.

Luke

U skladu sa člankom 9. stavkom 2. *Zakona o otocima* i u 2008. godini su poduzete značajne aktivnosti vezane za izgradnju novih i dogradnju, sanaciju i rekonstrukciju postojećih otočnih luka i pristana, a kako bi se unaprijedilo pomorsko povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno. Poseban cilj u 2008. bio je stvaranje infrastrukturnih uvjeta u lukama otvorenim za javni promet za prihvata novih, većih i modernijih brodova. S tim ciljem u prošloj je godini sredstvima državnog proračuna financirano 25 projekata u koje je ukupno s pozicija Uprave za otočni i priobalni razvoj uloženo **58.421.850,83 kuna**.

Uz luke otvorene za javni promet već se par godina ulaže i u izgradnju i rekonstrukciju ribarskih luka, a za tu namjenu u luke na otocima (Novalja, Komiža i Tkon) s pozicija Uprave za pomorski promet, pomorsko dobro i luke u 2008. godini uloženo je **995.000,00 kuna**.

Pomorski promet

Uprava pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka (UPPPDL) u okviru svojeg poslovanja zadužena je za brigu o *unapređenju sustava pomorskog povezivanja otoka s kopnom i otoka međusobno* kao jednog od najvažnijih elemenata otočnog održivog razvoja i temeljne pretpostavke za uspješno vođenje otočne razvojne politike. Kroz svoje poslovanje Uprava skrbi i sve svoje aktivnosti usmjerava u poboljšanje postojećeg stanja prometnog sustava, njegove razvijenosti, prilagodljivosti i učinkovitosti.

Jedna od najvažnijih aktivnosti je poticanje redovitih pomorskih putničkih i brzobrodskih linija, za koju je ovlaštena *Agencija za obalni linijski pomorski promet*, kao prvostupanjsko tijelo u nadležnosti Uprave te tako posredno i decentralizirano obavlja ovaj segment poslovanja. Agencija je na ovu aktivnost u 2008. godini utrošila **436.800.000,00 kuna**.

Otočne karte („vinjete“)

Od 01. travnja 2005. godine primjenjuje se pravo na popust kod kupnje trajektne karte tzv. „otočne karte“ za stanovništvo s prebivalištem i vozilima registriranim na otocima, uz obavezu ishođenja „vinjete“ koja služi kao vizualna oznaka vozila s navedenim pravom, a izradila ju je Uprava za otoke Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka. Prilikom kupnje trajektne karte uz predodjenje prometne dozvole (za vozilo) i osobne iskaznice *otočani tako ostvaruju popust u iznosi od 50% vrijednosti karte*. U 2008. u šest obalno-otočnih županija otočanima je **ukupno podijeljeno 1.497 vinjeta**. (Tablica 2.)

(Broj podijeljenih i izdanih „vinjeta“ za razdoblje 2005.-2008. prikazan je u *Prilogu 3*)

Tablica 2. **Broj izdanih „vinjeta“ u 2008. godini**

ŽUPANIJA	Podijeljeno od 01.01. do 31.12.2008.
PRIMORSKO-GORANSKA	510
LIČKO-SENJSKA	115
ZADARSKA	242
ŠIBENSKO-KNINSKA	40
SPLITSKO-DALMATINSKA	303
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	287
SVEUKUPNO	1.497

Cestovni promet

S ciljem osmišljenog planiranja otočnog razvoja te poboljšanja unutarotočnog cestovnog prometa, komunikacija između mjesta i naselja, lakšeg i kvalitetnijeg pristupa poljoprivrednim površinama, ali i s ciljem poboljšane protupožarne zaštite otoka, Uprava za otočni i priobalni razvoj i u 2008. godini financirala je izgradnju, dogradnju i održavanje niza nerazvrstanih i lokalnih cesta, poljskih, protupožarnih i šumskih putova. U navedene svrhe u 2008. godini utrošeno je **19.033.560,14 kune**.

Zračni promet

Aktivnosti oko unaprijeđenja zračnog prometa na otocima provodi Uprava zračnog prometa Ministarstva a obuhvaćaju ulaganja u razvoj i sigurnost športskih i zračnih luka, osiguranje sigurnosnih prometnih standarda, izradu projektne dokumentacije i izgradnju interventnih helidroma. Sveukupna

ulaganja u otoke Uprave zračnog prometa u 2008. godini iznosila su **4.702.560,04 kuna**.

Sveukupno je u prometnu infrastrukturu u 2008. godini Ministarstvo uložilo 519.952.971,01 kuna.

Komunalna infrastruktura

Drugi isto tako vrlo važan činioc u razvoju otoka je postojanje i stanje komunalne infrastrukture u smislu postojanja i izgradnje vodoopskrbnih sustava i sustava odvodnje, uređenja odlagališta otpada, mjesta, groblja, ...

Ulaganja u navedeno sve se više povećavaju budući da se na većim otocima i onima bliže kopnu stvaraju sve bolji uvjeti za izgradnju vodoopskrbnih sustava i njihovo spajanje sa sustavima na kopnu, a samim tim, kao i razvojem svijesti za ekološkom zaštitom otočnog područja, stvaraju se uvjeti i potreba za izgradnjom i sustava odvodnje. Otočna mjesta sve više ulažu u sustavno zbrinjavanje komunalnog otpada, uređenja mjesta, postavljanje javne rasvjete, te uređenje i izgradnju groblja.

U **vodoopskrbu** otoka uloženo je **24.992.670,01 kuna**, a u izgradnju i uređenje sustava **odvodnje 31.984.750,38 kuna** s pozicija Uprave za otočni i priobalni razvoj i to putem kapitalnih potpora te Projekta CEB IV.

Za izgradnju, sanaciju ili uređenje deponija otpada, te uređenje mjesta i groblja utrošeno je **4.632.061,28 kuna**.

Sveukupna ulaganja u komunalnu infrastrukturu u 2008. godinu s pozicija Uprave za otočni i priobalni razvoj iznose 61.609.481,67 kuna.

Društvena infrastruktura

Uz svakako životno važne projekte prometne i komunalne infrastrukture, bitno je naglasiti i važnost ulaganja u projekte društvene infrastrukture po, za otočno stanovništvo, izuzetno važnim temama:

Školstvo – u 2008. godini nastavilo se s ulaganjem u projekte koji svakako mogu utjecati na poboljšanje demografske slike otoka budući da su djeca i mlade generacije bez sumnje najveća perspektiva otočnih zajednica. Tako se iz pozicija državnog proračuna Uprave za otočni i priobalni razvoj ulagalo u izgradnju, sanaciju, uređenje i opremanje škola i dječjih vrtića, te u izgradnju sportskih dvorana i uređenje igrališta, za što je ukupno uloženo **26.881.557,66 kuna**.

Zdravstvo – na otocima se iz sredstava državnog proračuna i to pozicije kapitalnih potpora i Projekta CEB IV Uprave za otočni i priobalni razvoj u 2008. godini sufinanciralo projekte izgradnje, sanacije, rekonstrukcije, adaptacije i/ili

opremanja domova zdravlja i ambulanti u što je ukupno uloženo **3.473.267,73 kuna**.

Socijalna skrb – u sufinanciranje projekata izgradnje, rekonstrukcije, adaptacije i/ili opremanja domova za starije i nemoćne osobe na otocima u 2008. godini uloženo je **8.029.307,26 kuna** također s pozicija Projekta CEB IV Uprave za otočni i priobalni razvoj.

Kultura – za otočno stanovništvo vrlo je važno što se podržava inicijativa izgradnje i oživljavanja dodatnih sadržaja životu na otoku. Tako se je u izgradnju, rekonstrukciju, sanaciju i uređenje kulturnih i društvenih domova, državnih arhiva te drugih objekata kulture u 2008. s pozicija Uprave uložilo **6.557.283,10 kuna**.

Sakralni objekti – u projekte izgradnje, uređenja i opremanja crkvi i crkvenih objekata u 2008. godini ukupno je uloženo **2.835.000,00 kuna**.

U cilju još kvalitetnije zaštite otoka od požara ulagalo se u projekte izgradnje i opremanja vatrogasnih domova, a u cilju kvalitetnijeg društvenog života ulagalo se u društvene domove i općinske zgrade u što je u 2008. uloženo **5.875.679,66 kuna**.

Sveukupna ulaganja u društvenu infrastrukturu u 2008. godinu s pozicija Uprave za otočni i priobalni razvoj iznose 53.652.095,41 kuna.

Gospodarstvo

Neosporno vrlo važan činioc održivog razvoja otoka je svakako razvoj otočnog gospodarstva u kojega je Uprava iz pozicija državnog proračuna u 2008. ulagala kroz tri značajna projekta:

Gospodarske zone – ulaganjem u projekte izgradnje, uređenja i razvoja gospodarskih zona utrošeno je **2.186.479,22 kuna**.

Poduzetništvo

Temeljem članka 26. Zakona o otocima i Uredbe o uvjetima, kriterijima, visini i načinu ostvarivanja prava dodjele državne potpore male vrijednosti **otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta** („Narodne novine“ 77/06 i 66/07) i u 2008. godini Uprava za otočni i priobalni razvoj osigurala je sredstva namijenjena za razvoj i unaprijeđenje otočnog gospodarstva kroz dodjelu državnih potpora male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta. Početkom godine raspisan je treći javni poziv za dodjelu navedene potpore, po kojem je 217 otočnih poslodavaca zadovoljilo postavljene uvjete i kriterije i ostvarilo pravo na državnu potporu male vrijednosti za 3.357 djelatnika u sveukupnom **iznosu od 11.130.874,20 kuna**. Usporedni prikaz

dosada objavljena 3 javna poziva i po njima dodijeljenim državnim potporama male vrijednosti prikazan je u *Prilogu 4*.

U okviru Modela financiranja **obnove i modernizacije ribolovne flote** Ministarstvo kroz Upravu pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka ulaže namjenska sredstva iz državnog proračuna za izgradnju brodova otočnim ribarima. Sredstva se plasiraju kao državne potpore male vrijednosti i pokrivaju 30% ugovorene vrijednosti izgradnje broda a dodjeljuju se ukoliko je za istu namjenu odobren i kredita HBOR-a. U 2008. godini za navedenu namjenu s pozicija Državnog proračuna Uprave pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka plasirano je **1.646.479,10 kuna**.

Također je temeljem Programa za **izgradnju i rekonstrukciju putničke i izletničke flote** za potrebe hrvatskih privatnih brodarka – malih poduzetnika s otoka dodijeljeno potpora u iznosu od **547.840,00 kuna**.

Hrvatski otočni proizvod (HOP) - Početkom 2008. godine raspisan je drugi javni poziv putem kojeg su otočni proizvođači mogli svoje proizvode prijaviti za dodjelu oznake „Hrvatski otočni proizvod“. Po obradi zahtjeva 2008. godine dodijeljene su oznake osamnaestorici novih otočnih proizvođača za 57 proizvoda. Kroz dvije godine trajanja projekta oznaka „Hrvatski otočni proizvod“ dodijeljena je ukupno 31 otočnom proizvođaču za sveukupno 79 proizvoda. Za promociju oznake, otočnih proizvođača i njihovih proizvoda, te za provođenje procedure dobivanja oznake, u 2008. godini Ministarstvo je izdvojilo 80.000 kuna.

Sveukupna ulaganja u gospodarstvo u 2008. godinu s pozicija Uprave za otočni i priobalni razvoj i Uprave pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka iznose 15.591.672,52 kune.

Subvencije

Uprava pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka potiče brodarku u nacionalnoj plovidbi putem Programa **subvencioniranja razlike u cijeni pogonskog goriva** prema kojem je, u 2008. godini brodarkama koji su otočani i čije sjedište tvrtke ili obrta je na otocima, dodijeljena subvencija u iznosu od **1.449.804,75 kuna**.

Aktivnost **subvencioniranja otočnog javnog cestovnog prijevoza** nastavila se i u 2008. sukladno članku 10. Zakona o otocima i Pravilniku o uvjetima, kriterijima i načinu ostvarivanja prava na besplatni javni otočni cestovni prijevoz („Narodne novine“ 82/07). U 2008. godini za subvencioniranje cijene karata javnog otočnog cestovnog prijevoza đacima, studentima, umirovljenicima i osobama starijim od 65 godina kao i za naknade za troškove vlastitog

prijevoza invalidnim osobama, Uprava za otočni i priobalni razvoj utrošila je sredstva u iznosu od **30.319.787,56 kuna**.

Budući da je cijena vode na otocima znatno povećana u odnosu na cijenu vode u obalno-otočnim županijama, u cilju poboljšanja standarda otočnog stanovništva, temeljem članka 33. Zakona o otocima i *Naputka o postupku i načinu provedbe opskrbe otočnih domaćinstava pitkom vodom brodom vodonoscem ili cestovnim vozilom* („Narodne novine“ 90/02) nastavljeno je **subvencioniranje cijene vode na otocima** tako da domaćinstva čiji članovi imaju prebivalište na otoku, a opskrbljuju se vodom vodonoscem ili cestovnim vozilom, plaćaju vodu, do 20 m³ mjesečno, odnosno do 150 m³ ukupne godišnje potrošnje po domaćinstvu, po cijeni koja je jednaka prosječnoj cijeni isporuke vode u matičnoj obalno-otočnoj županiji. Za navedenu namjenu u 2008. je utrošeno **15.960.000,00 kuna**.

Raspisom javnog poziva za distribuciju ukapljenog naftnog plina na otoke Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je 2008. godine započelo s provedbom još jedne mjere koja za cilj ima poboljšanje standarda otočnog stanovništva kroz smanjenje troškova života **subvencioniranjem cijene pomorskog prijevoza ukapljenog naftnog plina** na otoke. Provedbom ove mjere do sada je obuhvaćeno 12 naseljenih i nepremoštenih hrvatskih otoka (Cres, Rab, Dugi Otok, Ugljan, Pašman, Molat, Šolta, Brač, Hvar, Vis, Lastovo, Korčula) i u 2008. godini za subvenciju pomorskog prijevoza ukapljenog naftnog plina na otoke, koji se odvija isključivo izvanrednim brodskim vožnjama, utrošeno je **2.241.815,74 kuna**.

Sveukupna ulaganja kroz subvencije u 2008. godinu s pozicija Uprave za otočni i priobalni razvoj i Uprave pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka iznose 49.971.408,05 kuna.

Tekuće potpore

U cilju što potpunije i učinkovitije pomoći poslovanju i postojanju otočnih gradova i općina Ministarstvo je, sukladno članku 23. Zakona o udrugama („Narodne novine“ 88/01 i 11/02) i Kodeksu pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga („Narodne novine“ 16/07) raspisalo i 27. lipnja 2008. godine objavilo u dnevnom tisku Natječaj za prijavu **projekata udruga** za ostvarivanje prava na financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračunu za 2008. godinu na poziciji Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

Na Natječaj se mogla prijaviti svaka udruga koja je registrirana, odnosno ima sjedište na hrvatskim otocima, te čija je djelatnost od općeg dobra. Udruge su mogle prijaviti maksimalno dva projekta koji donose nove ideje, modele razvoja

i/ili načine rješavanja postojećih problema vezanih za održivi razvoj hrvatskih otoka.

Po zaključenju Natječaja prijave koje su zadovoljile formalne uvjete Natječaja procijenilo je Povjerenstvo za procjenu kvalitete projekata udruga i provjeru izvješća udruga imenovanog od strane ministra mora, prometa i infrastrukture, te je o istom izradilo Izvješće o procjeni kvalitete projekata udruga koje je dostavilo ministru mora, prometa i infrastrukture. Temeljem navedenog Izvješća ministar mora, prometa i infrastrukture donio je odluku o ostvarivanju prava na financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna za 2008. godinu na poziciji Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za 32 udruge i projekte u iznosu od **500.000,00 kuna**. Najniža dodijeljena potpora iznosila je 5.000,00 kn, a najviša 30.000,00 kn.

Uz sve, bilo je neophodno otočnim gradovima i općinama pomoći i potporom za **tekuće poslovanje, održavanje sportskih manifestacija, stručno-znanstvenih skupova, izdavanja monografija** za što je u 2008. godini utrošeno **1.369.982,41 kuna**.

Sveukupna ulaganja kroz tekuće potpore u 2008. godinu s pozicija Uprave za otočni i priobalni razvoj iznose 1.869.982,41 kunu.

Projektna dokumentacija

S ciljem osmišljenog planiranja otočnog razvoja Uprava za otočni i priobalni razvoj financirala je i u 2008. godini izradu projektne, odnosno projektno-tehničke dokumentacije bez koje je nemoguće provoditi brojne navedene projekte i aktivnosti. U tu svrhu iz državnog proračuna utrošeno je **7.391.637,98 kuna**.

Ostalo

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM) kao neovisno nacionalno regulatorno tijelo je sukladno Strategiji širokopojasnog pristupa internetu u Republici Hrvatskoj do 2008. godine i Odluci Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za dodjelu poticajnih sredstava za razvoj širokopojasne infrastrukture na područjima gdje ne postoji dostatan interes za razvoj i **ulaganje u infrastrukturu širokopojasnog pristupa internetu**, provela javna nadmetanja za razvoj navedene infrastrukture u cilju povezivanja matičnih i područnih škola na otocima u CARNet mrežu i uspostave sustava za daljinsko podučavanje. Ukupno uložena poticajna sredstva u 2008. godini iznosila su **7.587.531,40 kuna** s kojima su realizirani projekti:

- razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa internetu za povezivanje matičnih i područnih škola s područja Dubrovnika, Šibenika i Zadra te na otocima Lošinj, Dugi Otok, Krapanj, Unije, Koločep, Zlarin, Iž, Šipan, Lopud, Silba, Prvić, Ist, Olib, Ilovik i Susak , a u cilju povezivanja matičnih i područnih škola na otocima u Hrvatsku akademsku i istraživačku mrežu (CARNet), te uspostave sustava za daljinsko podučavanje
- nabavka opreme i usluga za uspostavu daljinskog podučavanja u sklopu Hrvatske akademske i istraživačke mreže (CARNet) za matične i područne škole s područja Dubrovnika, Šibenika i Zadra, te na otocima Lošinj, Dugi Otok, Krapanj, Unije, Koločep, Zlarin, Iž, Šipan, Lopud, Silba, Prvić, Ist, Olib, Ilovik i Susak

Dodatno komercijalnim sredstvima koja nisu izdvajana iz Državnog proračuna uloženo je 3.000.000,00 kn u pokrivanje otoka digitalnim zemaljskim televizijskim signalom.

Sukladno *Naputku o načinu i uvjetima korištenja dijela poreza na dohodak ustupljenog općinama i gradovima na otocima* donesenog od Ministarstva financija („Narodne novine“ 119/01, 2/03), a temeljem *Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave*, i u 2008. godini je nastavljeno **ulaganje u zajedničke kapitalne projekte od interesa za razvoj otoka**, na osnovu sredstava prihoda iz dijela poreza na dohodak koji se iz Državnog proračuna ustupaju općinama i gradovima na otocima. U 2008. na računima posebnih namjena jedinica lokalne samouprave na otocima otvorenih pri HBOR-u kumulirano je ukupno 50.023.299,26 kuna, od čega je do 31. prosinca 2008. godine, temeljem Sporazuma o zajedničkom financiranju kapitalnih projekata od interesa za razvoj otoka **iskorišteno 52.250.869,14 kuna**.

Pored prethodno navedenih ulaganja vezanih za mjere sadržane u *Zakonu o otocima* koje je provodilo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, **a koja iznose ukupno 717.626.780,45 kuna bespovratnih sredstava**, ulaganja na otoke realiziraju i druga ministarstva, državne institucije i javni sektor što je prikazano u pregledu koji slijedi.

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA

Temeljem Operativnog plana poticanja malog i srednjeg poduzetništva u 2008. godini Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva uložilo je u poduzetničke zone na otocima (Lošinj, Rab, Pag, Korčula) 2.350.000,00 kn. Bespovratne potpore subjektima malog gospodarstva iznose 2.374.260,00 kn (hrvatska izvozna ofenziva, inovacije i novi proizvodi, jačanje konkurentnosti malog gospodarstva, obrazovanje za poduzetništvo, poduzetništvo u kulturi,

poduzetništvo žena i ciljnih skupina, poticanje regionalne konkurentnosti - klasteri, zadružno poduzetništvo, obrazovanje u obrtništvu, poticanje razvoja obrta, razvoj obrtništva). U promidžbu poduzetništva uloženo je 85.000,00 kn. Sveukupno je s pozicija ovog Ministarstva u prošloj godini u otoke uloženo **4.809.260,00 kuna**.

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi plasiralo je sredstva u adaptaciju, rekonstrukciju i opremanje domova zdravlja na otocima te izradu projektne dokumentacije projekata zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (Korčula, Vis, Lastovo, Šolta, Ugljan, Silba, Pag, Kaprije) u ukupnom iznosu od **4.347.692,88 kuna**.

MINISTARSTVO REGIONALNOG RAZVOJA, ŠUMARSTVA I VODNOG GOSPODARSTVA

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva ulagalo je u otoke kroz bespovratna sredstva u 2008. godini u projekte navodnjavanja (Korčula, Pag), uređenje postojećih zapuštenih šumskih i poljskih puteva (Brač, Vis) te je kroz program CEB V financirana športska dvorana u Veloj Luci i osnovna škola u Vrgadi. Ukupna ulaganja iznose **3.507.023,92 kuna**.

Ministarstvo putem Uprave za lovstvo nije imalo financijska ulaganja u otoke, ali je poduzelo niz mjera za uklanjanje alohtone divljači sa otoka koje su zahtijevale određena ulaganja financijskog i drugog karaktera od proveditelja mjera koje je naredilo ili sugeriralo Ministarstvo putem Uprave za lovstvo.

Temeljem Zakona o lovstvu i Zakona o otocima Uprava za lovstvo Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva u okviru svojih ovlasti tijekom 2008. godine poduzela je sljedeće mjere:

- Skraćena je lovostaja odnosno dozvoljen je lov pojedinih vrsta divljači u vrijeme lovostaje (na otocima se divlja svinja i čagalj može loviti tijekom cijele godine, bez obzira na spol, dob i brojno stanje);
- Kod odobrenja planova gospodarenja otočnim lovištima, u koja su unesene alohtone vrste divljači, Ministarstvo je propisalo najkraći mogući rok u kojem su lovoovlaštenici dužni ukloniti iz lovišta alohtone vrste, odnosno propisane su mjere za trajno uklanjanje onih vrsta koje nagonski naseljavaju otočna lovišta sa susjednog kopna (divlja svinja, medvjed i čagalj);
- Ministarstvo je putem lovne inspekcije obavljalo inspekcijski nadzor nad provedbom svih donesenih propisa, odluka i rješenja, protiv lovoovlaštenika koji su kršili propise pokretalo je optužne prijedloge;
- Skrenuta je pažnja jedinicama regionalne samouprave da poduzmu mjere iz okvira njihove nadležnosti kada se radilo o zajedničkim lovištima, s obzirom da su problemi u tim lovištima eskalirali;
- Na temelju poduzetih mjera Ministarstva odstrjel se postupno povećavao te je intenzivnim lovom tijekom lovne godine 2007./08. i

2008./09., u razdoblju od 1. 01. 2008. do 31. 12. 2008. godine, na otocima odstrijeljeno 826 divljih svinja i 109 grla jelena lopatara.

- Efikasnost poduzetih mjera Ministarstva vidljiva je iz činjenice da prijavljene i isplaćene štete nisu velike te da nisu u velikom porastu. Lovačko društvo „Orebica“ Krk isplatilo je u 2007/08 lovnoj godini 71.500,00 kuna za štete na stoci, 19.800,00 kuna za štete na grožđu, 8.720,00 kuna za štete na krumpiru i 8.000,00 za štete na kukuruzu. U 2008/09 lovnoj godini društvo je isplatilo 80.785,00 kuna za štete na stoci i 28.640,00 kuna za štete na krumpiru;
- Za utvrđivanje štetnika Ministarstvo je uz ostale mjere organiziralo pretrage probavnih sustava divljih svinja odstrijeljenih na Kvarnerskim otocima, te sa Hrvatskim veterinarskim institutom sklopilo ugovor o „Praćenju populacije divljih svinja i mogućih šteta na Kvarnerskim otocima“.

MINISTARSTVO KULTURE

Ministarstvo kulture financiralo je programe javnih potreba u kulturi i zaštiti prirode (časopisi, dramska umjetnost, glazbene i glazbeno-scenske umjetnosti, informatizacija, književne manifestacije, književni programi knjižara, knjižnična djelatnost, kulturna dobra - nepokretna i pokretna, kulturno-umjetnički amaterizam, likovna, vizualna i audiovizualna umjetnost, međunarodna kulturna suradnja, muzejsko-galerijska djelatnost, nove medijske kulture, otkup i potpora knjizi, zaštita prirode) na 30 otoka u ukupnom iznosu od **38.633.908,96 kuna**.

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja kroz različite mjere (školovanje seoskog stanovništva - edukacija i informiranje, osnivanje i razvoj udruga, ulaganja u obiteljska poljoprivredna gospodarstva - uzgajališta riba i školjaka, prerada, skladištenje i trženje poljoprivrednih proizvoda, obnova i razvitak sela i seoskog prostora, razvoj seoskog lovnog i ribolovnog turizma, financijska potpora sajamskim promotivnim, znanstvenim i drugim skupovima) te strukturnu podršku ribarstvu, uzgojno-seleksijskom radu u akvakulturi, poticanju rada udruga proizvođača u ribarstvu i sufinanciranje modernizacije ribolovne flote, u 2008. godini u otoke je uložilo ukupno **6.742.202,63 kuna**.

MINISTARSTVO TURIZMA

Ministarstvo turizma uložilo je **1.640.000,00 kuna** bespovratnih sredstava u otoke za poticanje formiranja multisektorskih klastera za potrebe turizma, očuvanje baštine u turizmu, poticanje izrade suvenira, poticanje stručnih i obrazovnih programa, tematske putove u turizmu, te poticanje razvoja posebnih oblika u turizmu na moru „Plava brazda“.

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

Ministarstvo unutarnjih poslova nije tijekom 2008. poduzimalo nikakve mjere, aktivnosti i projekte koji bi bili vezani uz provedbu Zakona o otocima, ali je nabavilo jedno plovilo tipa A i dva plovila tipa B za potrebe pomorske policije u ukupnoj vrijednosti 33.000.000,00 kn, kao i dva plovila tipa B kroz projekt CARDS 2004 u ukupnoj vrijednosti 16.000.000,00 kn. Njihova zadaća je osiguranje cjelokupnog morskog prostora Republike Hrvatske pa samim tim i podizanje razine sigurnosti na hrvatskim otocima. Sveukupna cijena ovih plovila je **49.000.000,00 kuna**.

MINISTARSTVO OBRANE

Ministarstvo obrane je u 2008. godini uložilo sredstva u radarsku postaju „Rota 1“ na Pelješcu u iznosu od 4.625.943,59 kn i postaju obalnog motrenja „Hum“ na Visu u iznosu 2.747.797,98 kn. Ukupna ulaganja s pozicija ovog Ministarstva iznose **7.373.741,57 kuna**.

Budući da je namjera da se u Izvješću prikažu projekti i ulaganja u otoke cijelog državnog i javnog sektora, smatramo da i ulaganja Ministarstva obrane imaju pozitivan utjecaj na razvoj otoka iako može izgledati da takva ulaganja nemaju učinak u razvoju.

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

Ministarstvo pravosuđa je kroz Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra tijekom 2008. godine u građevinske radove i opremanje (Korčula) i nabavku informatičke opreme i lokalnu računalnu mrežu (Rab, Brač, Hvar) u zemljišno knjižne odjele općinskih sudova na navedenim otocima ukupno uložilo **713.296,72 kuna**.

MINISTARSTVO OBITELJI, BRANITELJA I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u 2008. godini u cijelosti je ulagalo u provedbu Programa međugeneracijske solidarnosti pod nazivom „Dnevni boravak i pomoć u kući starijim osobama“ i „Pomoć u kući starijim osobama“. Program doprinosi podizanju kvalitete življenja 650 starijih osoba na otocima Hvar, Zlarin, Žirje, Kaprije, Krapanj, Vis, Pašman i Lastovo. Ukupna ulaganja u otoke kroz navedene programe s pozicija ovog Ministarstva u 2008. godini iznose **1.767.000,00 kuna**.

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA, PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva ulagalo je u 2008. godini kroz bespovratna sredstva u potpore za izradu prostornih planova uređenja jedinica lokalne samouprave, geoinformacijski sustav prostornih planova Jadranske Hrvatske te prostorne planove posebnih obilježja za

nacionalne parkove i parkove prirode. Ukupna ulaganja u otoke kroz bespovratna sredstva tijekom 2008. iznose **1.022.000,00 kuna**.

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa tijekom 2008. godine ulagalo je sredstva u izgradnju, rekonstrukciju i opremanje školskih zgrada, športskih dvorana i dječjih vrtića na otocima (Pašman, Dugi otok, Murter, Brač, Hvar, Pelješac, Korčula, Lastovo) u ukupnom iznosu od **20.323.393,32 kuna**.

MINISTARSTVO FINANCIJA

Ministarstvo financija u 2008. godini nije imalo ulaganja u otoke, ali je kroz promet na depozitnim računima posebnih namjena koji se vode pri HBOR-u općinama i gradovima na otocima isplaćeno **52.250.869,14 kuna**.

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost ulagao je na hrvatske otoke tijekom 2008. godine u projekte sanacije službenih i divljih odlagališta otpada komunalnog otpada, nabavu kanti i kontejnera za odvojeno prikupljanje otpada, eko-edukaciju stanovništva, poticanje ruralnog razvoja, zaštitu biološke i krajobrazne raznolikosti, uspostavu koncepta cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i drugo. Fond je za ove aktivnosti u 2008. godini ukupno izdvojio **21.142.527,23 kuna**.

FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ

Fond za regionalni razvoj tijekom 2008. godine financirao je bespovratnim sredstvima infrastrukturne projekte (vodoopskrbne i kanalizacijske sustave, cestovnu infrastrukturu, izgradnju i sanaciju objekata) na otocima Lastovo, Korčula, Vis, Brač, Hvar, Pelješac, Ugljan, Pag, Dugi Otok). Ukupna ulaganja iznose **14.338.921,89 kuna**.

DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA

Državna geodetska uprava ulagala je sredstva u otoke u 2008. godini kroz provedbu katastarskih izmjera u iznosu od **13.158.746,76 kuna** na 5 lokacija (Veli i Mali Iž, Hvar, Pašman, Vis i Pag) s ukupnom površinom od 3.702 ha.

4.1.2. Javni sektor

HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o.

HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o. tijekom 2008. godine uložila je u elektroenergetske objekte na otocima (izgradnja, rekonstrukcija i zamjena opreme) i njihovo održavanje **32.581.342,00 kuna**.

HRVATSKE ŠUME D.O.O.

Hrvatske šume d.o.o. su kroz redovni plan gospodarenja (izrada i održavanje protupožarnih puteva, protupožarna zaštita, suzbijanje biljnih bolesti, uređivanje šuma, uzgojni radovi) u 2008. godini u otoke uložile **18.417.649,51 kuna**.

HRVATSKE CESTE D.O.O.

Hrvatske ceste d.o.o. su u prošloj godini na hrvatskim otocima ulagale u izgradnju, redovno i izvanredno održavanje cesta kao i sufinanciranje državnih, županijskih i lokalnih cesta te u izgradnju mosta kopno-poluotok Pelješac. Ukupna ulaganja u 2008. godini iznose **277.340.892,00 kuna**.

HP-HRVATSKA POŠTA D.D.

Hrvatska pošta d.d. je u 2008. godini uložila **481.098,00 kuna** u uređenje i opremanje poštanskih ureda na otocima.

HRVATSKE VODE

Hrvatske vode su u izvršenje programa vodoopskrbe i zaštite voda na jadranskim otocima u 2008. godini uložile **43.722.681,43 kuna**. Program je usmjeren na izgradnju, rekonstrukciju i sanaciju objekata vodoopskrbe i odvodnje, kanalizacijskih sustava te izradu projektne dokumentacije za pojedine dionice programa.

HT-HRVATSKE TELEKOMUNIKACIJE D.D.

HT - Hrvatske telekomunikacije d.d. su u 2008. godini uložile **4.635.401,00 kuna** u izgradnju telekomunikacijske infrastrukture te proširenje i rekonstrukciju telekomunikacijske mreže na Krku i Dugom Otoku.

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE

Hrvatski zavod za zapošljavanje je kroz mjere iz Godišnjeg plana poticanja zapošljavanja za 2008. godinu uložio u otoke **731.425,69 kuna** kroz sufinanciranje zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba, sufinanciranje zapošljavanja mladih osoba bez radnog iskustva, sufinanciranje zapošljavanja posebnih skupina nezaposlenih osoba, sufinanciranje zapošljavanja ženskih osoba iznad 45 godina starosti i muških osoba iznad 50 godina starosti, sufinanciranje obrazovanja za poznatog poslodavca te javne radove. Aktivnosti su obavljene za 22 poslodavca i ukupno 32 osobe na Korčuli, Visu, Krku Pagu, Braču, Šolti, Pelješcu i Dugom otoku.

4.2. Ulaganja u otoke putem kreditiranja

MINISTARSTVO TURIZMA

Ministarstvo turizma je u 2008. godini za subvencioniranje kamatne stope temeljem programa Vlade RH „Poticaj za uspjeh“ za kreditiranje malog obiteljskog poduzetništva u turizmu, a za ulaganja u smještajne kapacitete utrošilo **262.269,00 kuna**.

FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ

Fond za regionalni razvoj subvencionirao je kamate za kredit HBOR-a za vodovod Bol-Murvica na otoku Braču u iznosu od **400.000,00 kuna**.

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVOJ

Temeljem članka 20. Zakona o otocima, putem svojih programa kreditiranja Hrvatska banka za obnovu i razvoj potiče ulaganja fizičkih i pravnih osoba koje na otocima započinju ili proširuju djelatnosti određene člankom 15. istog Zakona. **U 2008. godini** odobrena su ukupno **74 kreditna zahtjeva** za programe kreditiranja: gospodarstva, financijskog restrukturiranja, pripreme turističke sezone, potpore turističkom sektoru, razvitka malog i srednjeg privatnog poduzetništva, poduzetnika početnika, komunalne infrastrukture, razvitka otoka, pripreme i naplate izvoznih poslova, poljoprivrede i malog gospodarstva na područjima posebne državne skrbi, seoskog turizma, mikrokreditiranja te za obnovu i modernizaciju ribolovne flote. Za sve navedeno ukupno je utrošeno **343.713.997,00 kuna**.

5. UČINCI ULAGANJA DRŽAVE U RAZVOJ OTOKA KROZ PROVEDBU ZAKONA O OTOCIMA

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture putem Uprave za otočni i priobalni razvoj operacionalizira temeljne strateške dokumente, Nacionalni program razvitka otoka i Zakon o otocima i zajedno s ostalim subjektima sustavne brige o održivom razvitku otoka koordinira aktivnosti, nastojeći osigurati dostatna sredstva i programima, projektima i aktivnostima pokriti sva područja bitna za život na otocima.

U proteklih 10 godina kroz ovo Ministarstvo i njegove prethodnike osmišljeno je i provedeno niz programa i projekata s područja infrastrukture, zdravstva, socijalne skrbi, odgoja i obrazovanja, znanosti, kulture, energetike, prometa i dr.

Sumirani rezultati ukazuju da je neosporno podignuta količina uloženih financijskih sredstava i znanja, čime se poboljšala i kvaliteta života otočnog stanovništva kroz poboljšanu prometnu povezanost, izgrađeniju otočnu infrastrukturu, povećan broj subvencija i potpora, zaustavljanje rasprodaje hrvatskih otoka a, konačno, gradnjom potrebne gospodarske infrastrukture, potporama otočnim poslodavcima te brendiranjem tradicionalnih izvornih otočnih proizvoda stvoreni su uvjeti za gospodarski razvoj koji za posljedicu treba imati i demografsku obnovu otočnih sredina.

Pojedine mjere, osim što utječu na poboljšanje uvjeta života i donose brojne poboljšice otočnom stanovništvu, u direktnoj su funkciji gospodarske obnove i razvoja.

Tako primjerice, provedba mjere subvencioniranja otočnog javnog cestovnog prijevoza direktno utječe na razvoj i bolji status otočnih prijevoznika, a samim tim i na razvoj određenog dijela gospodarstva, uz svakako pozitivni utjecaj i na razvoj školskog sustava. Naime na većim otocima, gdje za to postoje uvjeti, djeca sve češće i brojnije ostaju u srednjim školama jer im je omogućeno besplatno i odgovarajuće dnevno migriranje po otoku – prije pokretanja subvencioniranja prijevoza bilo je jeftinije djecu preseliti u neku srednju školu na kopnu.

Primjena Zakona o otocima utjecala je na značajna poboljšanja kvalitete obavljanja djelatnosti javnog otočnog prijevoza. Izravnim djelovanjem državne subvencije su potakle i čitav niz drugih sinergijskih učinaka koji nemaju najdirektnije veze s primjenom i provođenjem samog Zakona ali su svakako doprinijele ukupnom poboljšanju strukture i fizičkog obujma prijevoza na otocima te time na stanovništvo proizvele dvostruki učinak – da se povlaštene kategorije putnika voze potpuno besplatno, a drugo da se sveukupno stanovništvo otoka vozi jeftinije, češće i neusporedivo kvalitetnije.

Prijevoznici su, zahvaljujući sustavnoj primjeni navedene mjere, prikupljena sredstva ciljano usmjeravali u poboljšanje kvalitete djelatnosti, tamo gdje je ista već i od ranije bila fizički maksimalno zastupljena (Krk, Cres, Lošinj, Rab), odnosno i u poboljšanje kvalitete, ali prije svega i u potpun tržišni razvoj i prirodni rast, tamo gdje je prijevoz bio na jako niskom stupnju održivosti i lišen svake perspektive razvitka (Brač, Hvar, Šolta, Mljet...).

Primjer 1 – otok Brač

pokazatelj	2000.	2008.	indeks
Broj vozila	5	11	220
Broj sjedala	230	523	227,39
Prevezeni km	358.000	671.300	187,51
Prosječna starost	16	11	68,75
Broj djelatnika	16	23	143,75
Ukupan prihod	2.604.000	7.971.000	306,11

Primjer 2 – otoci Cres i Lošinj

pokazatelj	2000.	2008.	indeks
Broj vozila	13	13	100
Broj sjedala	520	498	95,77
Prevezeni km	990.000	1.159.000	117,07
Prosječna starost	11	10	90,91
Broj djelatnika	21	27	128,57
Ukupan prihod	6.952.000	15.604.000	224,45

Primjer 3 – otok Krk

pokazatelj	2000.	2008.	indeks
Broj vozila	20	23	115
Broj sjedala	952	987	103,68
Prevezeni km	1.741.000	1.710.000	98,22
Prosječna starost	12	9,5	79,17
Broj djelatnika	39	40	102,56
Ukupan prihod	11.500.000	17.887.000	155,54

Svi ovi pokazatelji ukazuju na kontinuitet u održavanju visoke kvalitete djelatnosti u zoni održivog razvitka, kroz neprekidan ciklus pomlađivanja i održavanja voznog parka i urednog obnašanja voznog reda na čitavom nizu relacija. Rast prihoda dijelom je vezan uz rast cijena, najviše radi relativno velikog rasta troškova poslovanja ali i zahvaljujući značajnom turističkom rastu u 2008-oj u odnosu na 200-tu godinu. Dinamične promjene u smislu obnove voznog parka nabavkom novih, kvalitetnijih, komfornijih autobusa, uvođenje novih te povećanje broja i frekvencija linija, te prilagođavanje destinacija i učestalosti vožnji potrebama otočnog stanovništva, dokaz su da su sredstva subvencije korisno uložena a u otočnoj zajednici to se odražava kroz povećan i odgovarajući stupanj kvalitete vozila i obavljanja djelatnosti.

Uz subvencioniranje otočnog javnog cestovnog prijevoza, pomorskog prometa i cijene vode otočnim domaćinstvima koja nisu u mogućnosti biti spojena na vodoopskrbne sustave, 2008. godine uvedena je nova subvencija koja također ima za cilj smanjenje životnih troškova otočnog stanovništva, a odnosi se na subvenciju cijene pomorskog prijevoza ukapljenog naftnog plina na nepremoštene otoke.

Hrvatski otoci su specifični prirodni resurs Republike Hrvatske i njihove zemljovidne i gospodarske karakteristike zahtijevaju zaseban pristup pri upravljanju (gospodarenju) proizvodnjom i potrošnjom energije. Ova mjera promovira korištenje ekološki, tehnološki i ekonomski prihvatljivog energenta u dijelu Republike Hrvatske u kojem se zahtijeva visoki stupanj zaštite i očuvanja prirodnih resursa pri poticanju održivog razvoja. Njezinom provedbom stvaraju se preduvjeti za ispunjavanje osnovnih zahtjeva i smjernica definiranih u okviru Nacionalnog programa razvitka otoka, a sukladno načelima održivog razvoja, pouzdanosti snabdijevanja energijom, energetske učinkovitosti.

Uz subvenciju cijene prijevoza ukapljenog naftnog plina na otoke, sukladno Strategiji i Programu korištenja ukapljenog naftnog plina na otocima, za otočno stanovništvo i otočni javni sektor u 2008. godini osigurano je financiranje projekata korištenja ukapljenog naftnog plina i sunčeve energije i to za kućanstva na otocima u maksimalnom iznosu od 1.800 kuna (s PDV-om) za idejno rješenje, 5.000 kuna (s PDV-om) za instalaciju spremnika UNP-a i subvencionirati kamatu kredita za izradu projektne dokumentacije za termotehničke instalacije i postavljanje sustava do 20.000 kuna, te za javni sektor u maksimalnom iznosu od 1.200.000 kuna (s PDV-om), kao i dovoljan broj spremnika za plin koji se mogu koristiti bez naknade. Mjeru provodi Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i Ministarstvo gospodarstva na način da je u prošloj godini raspisan natječaj za javno prikupljanje ponuda za financiranje pilot-projekata korištenja ukapljenog naftnog plina i sunčeve energije u kućanstvima na otocima na koji je pristiglo 7 ponuda, a pravo na financiranje steklo je 4 kućanstva i to po jedno s otoka Ugljana, Raba, Lošinja i Korčule. Isto tako raspisan je natječaj za javno prikupljanje ponuda za financiranje pilot-projekata korištenja ukapljenog naftnog plina i sunčeve energije u javnom sektoru na otocima na koji je pristiglo 10 ponuda, a pravo na korištenje sredstava steklo je 9 javnih ustanova i to: Dom za starije i nemoćne osobe Rab, grad Mali Lošinj, Dječji vrtić iz Supetra, Kalos – specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju iz Vela Luke, Dom zdravlja Primorsko-goranske županije – ispostava Rab, Područna škola Kampor grad Rab, Klesarska škola Pučišća na Braču, Polivalentna sportska dvorana i osnovna škola u Komizi na otoku Visu, Spomen dom u Komizi na otoku Visu.

U 2008. godini statistika pokazuje da je na ukupno 19 otoka (uključujući i poluotok Pelješac) u upotrebi 362 spremnika UNP-a, od toga je 247 spremnika u najmu kod korisnika, 70 spremnika je u vlasništvu korisnika, 45 spremnika je već ugrađeno temeljem Programa korištenja UNP-a na otocima od kojih je 23 spremnika ugrađeno u kućanstva, a 22 spremnika kod pravnih osoba.

U 2008. godini otočna domaćinstva i ostali korisnici na otocima opskrbljeni su s 5.098 tona ukapljenog naftnog plina i to UNP u bocama 3.166 tona, kontejnerski plin (plin u malim spremnicima) 1.242 tone, auto plin 671 tona, kamp plin 19 tona.

Predviđa se porast korištenja ovog energenta na otocima za više od 20% godišnje.

Ovo su samo neki pokazatelji učinaka ulaganja Države u razvoj otoka, a detaljniji prikaz financijskih i statističkih pokazatelja dan je u *Prilogu 5* ovog Izvješća.

6. ULAGANJA PO POJEDINIM USPOREDNIM RAZDOBLJIMA ZA KOJA SU PODNESENA IZVJEŠĆA O PROVEDBI ZAKONA O OTOCIMA

1999.-2001. (3 godine)

1.694.562.634,00 kuna

(Izvješće o učincima provedbe Zakona o otocima u razdoblju provedbe od 1999. do kraja 2001. godine prihvaćeno na sjednici Hrvatskog sabora u veljači 2002. godini)

2004.-2005. (2 godine)

2.907.293.238,68 kuna

(Izvješće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2004. i 2005. godini prihvaćeno na 24. sjednici Hrvatskog sabora, 09. veljače 2007. godine)

2006. (1 godina)

1.267.333.707,18 kuna

(Izvješće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2006. godini prihvaćeno na 27. sjednici Hrvatskog sabora, 05. listopada 2007. godine)

2007. (1 godina)

1.889.357.751,89 kuna

(Izvješće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2007. godini prihvaćeno na 6. sjednici Hrvatskog sabora, 19. rujna 2008. godine)

2008. (1 godina)

1.680.683.121,10 kuna

7. ZAKLJUČAK

Neosporno je da je provedbena politika Vlade Republike Hrvatske u segmentu razvitka otoka osmišljena u cilju zaštite postojećih vrednota, očuvanja svih resursa te gospodarskog, društvenog i demografskog napretka i razvitka, pa je i ovo Izvješće sa svojim konkretnim podacima o provedenim aktivnostima i uložnim sredstvima, vidljiv, očit dokaz pozitivnih pomaka i dosad postignutih dosega u provođenju i ostvarivanju zamišljenog cilja.

Iako su pojedini otoci, odnosno njihova područja dosegli značajan nivo razvijenosti u odnosu na prethodna razdoblja, u kojima nije niti postojalo mjera i aktivnosti za njihov razvoj ili su one bile neznatne, svakako je za naglasiti da je i dalje potrebno ulagati velike napore za njihov daljnji razvoj kako bi se u konačnici postigao često ponavljani cilj – stvaranje uvjeta za demografski, gospodarski i društveni razvoj otoka te ostanak stanovništva na otocima i omogućavanje njihovog kvalitetnog života.

U Izvješću o provedbi Zakona o otocima u 2008. godini su opisno i kvantitativno prikazane pojedine mjere, aktivnosti i projekti, čije provođenje i realizacija ima za cilj nastavak jasno definirane politike dugoročnog stvaranja boljih i kvalitetnijih uvjeta života na otocima, porasta standarda, te samim tim poticanja ostanka odnosno povratka otočnog stanovništva što znači zaustavljanje depopulacije i demografsku obnovu hrvatskih otoka.

Realno sagledavajući globalna događanja društva u cjelini, kako u Hrvatskoj tako i u brojnim zemljama svijeta koje su u istim ili sličnim razvojnim prilikama, cilj koji je postavljen prilično je zahtjevan. Pobrojavanjem projekata, poticaja, izgrađenih objekata i uložnih sredstava očekuje se zaključak o boljoj, popravljenoj demografskoj slici otoka s konačnom povećanom brojkom mladih ljudi, povećanim brojem obitelji s prebivalištem na otoku, s povećanim brojem rođene djece iz tih obitelji, a na kraju i povećanim ukupnim brojem otočnog stanovništva. Naime, stvarno globalno kretanje stanovništva, trendovi naseljavanja i gravitiranja pokazuju da prioritet imaju bolje razvijena urbana područja većih i velikih gradova naše zemlje.

Prema tome vrlo je teško očekivati da će se, provedbom iako strateški osmišljene i planirane politike razvoja i oživljavanja hrvatskih otoka, koja traje puno kraće (svega 10 godina) u odnosu na znatno duže razdoblje nepostojanja i takve politike kao i inicijative, znanja, sposobnosti i aktivnosti uopće, na

otocima i s otocima kroz ovo kratko vrijeme odnosno odmah sada dogoditi razvoj mimo realnih mogućnosti. Za svaki napredak, razvoj i promjene potrebno je određeno vrijeme.

Ali sasvim se opravdano i realno smije zaključiti da je skrb Države za hrvatske otoke zasigurno već sada rezultirala značajnim pomakom i njihovim ukupnim razvojem jer je ulagano u sva područja koja su važna za ukupni život na našim otocima što, pored neupitnih prirodnih ljepota, dodatno poboljšava i oplemenjuje njihov sveukupni dojam. Stoga ne iznenađuje vijest da su čitatelji španjolskog izdanja časopisa Condé Nast Traveler u 2009. godini proglasili hrvatske otoke najljepšima na svijetu.

8. POPIS PRILOGA

Prilog 1 – Pregled uloženi sredstava Ministarstva mora, prometa i infrastrukture u otoke u 2008. godini

Prilog 2 - Pregled uloženi sredstava ostalih ministarstava, državnih institucija i javnog sektora u otoke u 2008. godini

Prilog 3 – Broj podijeljenih i izdanih „vinjeta“ za razdoblje 2005.-2008.

Prilog 4 – Usporedni prikaz dodjeljenih državnih potpora otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta za razdoblje 2006.-2008.